

Васюра Степан Никифорович

(8 лютого 1923 р.н.)

ДОВГА ДОРОГА ЖИТТЯ ГІДНОЇ ЛЮДИНИ

Ми зустрічали не так багато людей, які прожили життя, як один день, жодного разу не звернувши з обраного шляху. Саме такою людиною, з незламним і непохитним життєвим стержнем є наш шановний колега – Степан Никифорович Васюра.

Народився він холодного 8 лютого далекого 1923 р. в с. Корделівка

Калинівського району Вінницької області в мальовничому Поділлі, де пройшла його щаслива та безтурботна юність, де визрівали мрії та сподівання на майбутнє.

У голодному 1933 році помер його батько, і мама залишилася одна з чотирма дітьми. Злидні змусили брата і двох сестер покинути школу і податися на заробітки. Малому Степанові дуже хотілося навчатися. Найскладніше доводилося взимку, бо не мав теплого одягу.

Зі wspomинів:

«У морозні дні, щоб не замерзнути, з дому до школи біг щодуху, - каже Степан Никифорович. - Але навчання не залишив і в атестаті мав тільки відмінні й добрі оцінки. Готувався вступати до Вінницького пединституту на географічний факультет, карту знав, як кажуть, із заплющеними очима.

Наступного дня після шкільного випуску Степан почув, як у селі з уст в уста передавали тривожну звістку: «Війна!». На що хлопець відповідав так: «Німці не можуть воювати одночасно на два фронти». На той час вони вже були у стані війни з Англією і Францією».

Фактично прямо з випускного балу по закінченню середньої школи, не роздумуючи, і можливо не думаючи про якийсь героїзм та подвиги, в червні 1941 року зовсім юний хлопець вступив добровольцем в армійські ряди, щоб боротися з фашизмом.

Зі wspomинів:

«Піхота так піхота – вирішив через кілька днів після перших відвідин в'єськомату. Мати плакала, не відпускала хлопця з дому. Казала, куди тобі, дитино, на війну? Малий, худий... Але Степан наполіг на своєму. Сусідський дядько збив з фанери чемодан, мати дала 30 карбованців на дорогу, хлібину, шмат сала і провела за село. Довго стояла, дивлячись услід синові і втираючи хустиною сльози. Через п'ять років вона так само плакала, коли Степан в один із днів після закінчення війни знову ступив на подвір'я батьківської хати. До 1944 року, поки село було під німецькою окупацією, фашисти забороняли доставляти пошту з фронту. Весь цей час мати не мала жодної звістки від сина».

Вже з 1 липня 1941 р. Степан став курсантом Новоград-Волинського

піхотного училища.

Всі бачили мабуть старі військові фільми про захист Москви молодими курсантами військових училищ в промерзлих лісах та болотах під столицею, яких залишилося в живих один з сотні. Серед них і був Васюра С.Н. В жовтні 1941 року, із курсантів з неповним чотиримісячним стажем навчання нашвидкуруч була сформована 28 окрема стрілецька бригада, яка в складі 20-ї армії направлена на оборону Москви.

Зі wspomинів:

«Я кажу тільки про те, що бачив на власні очі та що пережив, як кажуть, на своїй шкурі, - говорить фронтовик. – Ми перемогли, але якою ціною? Коли ведуть мову про перемогу, не часто згадують про співвідношення загиблих німецьких і радянських воїнів: на одного німецького солдата, який поліг на фронті, припадає дев'ять наших. Втрати могли бути набагато меншими, якби наших солдатів тодішнє керівництво не сприймало як «гарматне м'ясо». Вибачайте за таке порівняння, але я сам був свідком того, що командири бездумно посилали під кулі солдатів тільки заради того, щоб виконати наказ Сталіна.

Степан Никифорович пам'ятає ранок 6 грудня 1941 року, коли 28 бригада та частини 331-ї стрілецької дивізії без будь-якої артилерійської підготовки атакували гітлерівців у місті Красна Поляна, а 18 грудня звільнили місто, захопивши трофеї, серед яких виявилася гармата «берг» калібром понад 200 мм, із якої гітлерівці планували обстрілювати центр Москви (від Красної Поляни до столиці – 27 кілометрів).

Потім бригада брала участь у визволенні міста Клин Московської області. Курсант Васюра не приховував задоволення від перших бойових успіхів, і з великим ентузіазмом брався за виконання будь-якого складного завдання. Взимку 1941–1942 року Степан з боями пройшов понад 200 кілометрів, визволяючи міста і села Московської, Калінінської і Смоленської областей.

Зима була холодною, стояли люті морози. Фашисти, відступаючи, виганяли жителів до Німеччини, а села спалювали. Вони залишали спеціальні команди підпалювачів. Степан Никифорович на той час був розвідником полку, і його

взвод мав завдання запобігати знищенню населених пунктів.

Розвідники непомітно пробіралися в село і знищували підпалювачів».

Спочатку в якості розвідника 28 бригади, потім (після одужання від легкого поранення у лютому 1942 р. та присвоєння офіцерського звання) командиром взводу розвідки 40 бригади Західного фронту він брав участь у битві за Москву, визволенні міст Красна Поляна, Клин, Новопетровськ, Волокаламськ, Шаховське, багатьох регіонів Московської, Калінінської та Смоленської областей. 27 квітня 1942 р. в боях на підступах до м. Ржева був тяжко поранений.

Зі wspomинів:

«Якби не поранення, я теж міг там навіки скласти голову, - каже фронтовик Васюра. – Але мене скаліченого доправили в госпіталь. Лікуватися довелося до середини грудня 1942 року. Після цього я потрапив у артилерійський дивізіон на посаду командира мінометного взводу. Визволяв Прибалтику, Білорусію, Київ. Після вигнання німців з Києва нас направили під Ленінград. До міста на Неві прибули у перший день 1944 року. До 30 березня звільняли Ленінградську область».

Після одужання у м. Омську та проходження курсів перепідготовки офіцерського складу у Новосибірську - командував в 1943 р. мінометним взводом 1189 стрілецького полку 358 дивізії у складі військ Першого Українського та Першого Прибалтійського фронтів по визволенню Лівобережної України, Вітебської області Республіки Беларусь. У 1944 р. 358 стрілецька дивізія у складі 21 армії Ленінградського фронту приймала участь у визволенні Ленінградської області, розгромі ворожих військ на Карельському перешийку і визволенні міста-фортеці Выборг. 27 червня 1944 р. Васюра С.Н. знову був тяжко поранений і після довготривалого лікування у 22-річному віці був визнаний інвалідом II групи та звільнений 15 травня 1945 р. у відставку.

Він з тих, про яких кажуть, що пройшов фронтові дороги з першого до останнього днів війни, не відсиджувався в тилу, кожен день дивився смерті у вічі з надією на щасливе майбутнє, є взірцем солдатської доблесті та честі. За це він отримав дійсно фронтові державні нагороди : ордени: Червоної Зірки - 1944

р., Вітчизняної війни I ст.-1985 р., Богдана Хмельницького II ст.-1999 р., медалі: „За оборону Москви". „За оборону Ленінграда", „Захисник Вітчизни", „60 років визволення України" „60 років визволення Республіки Білорусії", „Медаль Жукова", „За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні" та біля 20-ти ювілейних медалей.

Маючи активну життєву позицію та принциповість, з 1.07.1945 р. по 13.02.1963 р. Васюра С.Н. працював в органах прокуратури Вінницької області спочатку слідчим, потім прокурором Хмільницького району та Вінницького районів, прокурором з обслуговуванням Вороновицького району, старшим помічником прокурора Вінницької області.

13.02.1963 р. його обрано головою президії Вінницької обласної колегії адвокатів і на цій посаді пропрацював майже **25 років**.

За тривалу активну і бездоганну роботу в органах прокуратури Васюра С.Н. неодноразово заохочувався, а позитивний досвід роботи очолюваних ним установ (прокуратури - за широке залучення громадськості до боротьби з правопорушеннями, президії колегії - за якісне обслуговування сільськогосподарських підприємств і сільського населення і т.п.) розповсюджувався серед установ прокуратури і колегій країни, не раз висвітлювався на сторінках центральної преси.

У зв'язку з призначенням персональної пенсії Республіканського значення Васюра С.Н. за власним бажанням звільнився з посади голови Президії Вінницької обласної колегії адвокатів. Проте, незважаючи на свій похилий вік, він, опираючись на високий професіоналізм і багатий життєвий досвід, активно продовжує проводити значну роботу з роз'яснення чинного законодавства і ролі права в житті суспільства та держави, про необхідність викорінення таких ганебних явищ в нашому суспільстві, як хабарництво, корупція і інші протиправні діяння та усунення умов і причин, що сприяють їх виникненню. До цього часу він бере активну участь у героїко-патріотичному вихованні молоді та розвитку ветеранського руху в місті і області.

У 2000 р. Степан Никифорович очолив Раду ветеранів адвокатів області - учасників ВВВ та вдів колишніх адвокатів-фронтовиків, а також на громадських

засадах став працювати юрисконсульт в обласній та міській організаціях ветеранів війни та праці, безоплатно, надаючи правову допомогу.

Регулярно проводить зустрічі з учнями середніх шкіл, з призовниками та солдатами строкової служби в Будинку офіцерів м, Вінниці.

Своєю невтомною і безкорисливою діяльністю, доброзичливістю Васюра С.Н. здобув високий авторитет у ветеранів, заслужив у них довіру та щире повагу.

За заслуги і трудові досягнення у роботі в органах прокуратури та на посаді голови президії Вінницької обласної колегії адвокатів, вагомий особистий внесок у роботу з роз'яснення ролі права в житті країни, військово-патріотичне виховання молоді та активну участь у діяльності ветеранського руху, Васюрі С.Н. присвоєно почесне звання „Заслужений юрист України", його неодноразово нагороджували Почесними грамотами облдержадміністрації і обласної Ради, правління обласної та міської організації ветеранів.

Восьмого лютого 2013 року Степана Никифоровича вітали з 90-літтям. Після смерті дружини фронтовик живе один, тому радіє кожному телефонному дзвінку, із вдячністю сприймає кожен вияв уваги. «Нічого, крім уваги, нам, фронтовикам, не потрібно, - каже ветеран. – Хотілося б, щоб це розуміли ті, хто живе поруч з нами, ті, з ким ми раніше працювали».

Адвокати Вінниччини горді за таких колег-адвокатів, та раді завжди бачити і чути сивочолого 91- річного Степана Никифоровича.